

A BANYAYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre .. .. 12 K. || Félévre .. .. . 6 K.

Negyedévre .. .. 3 K.

HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:

Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

Budapest, VII. ker., Abonyi-utca 11. (Bálint-utca sarkánál a földszintjén). ■■ Telefon-szám: 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Válltelve a bányászokkal és kohászokkal,

— Levél a szerkesztőhöz. —

»A Bányáya« a hazai bányászat érdekeiért oly agilisán küzdő szerkesztőjének a legutóbbi számban megjelent vezetőcikkelye megmutatta nemcsak azt, hogy figyelme mindenre kiterjed s a látszólag távol álló tényezőket is fölismeri, melyek a hazai bányászat és kohászat fejlesztése körül hivatva volnának közreműködni, hanem megtalálja a módját is, hogy őket ezen közreműködésbe bevonja az alkalmat, mely erre legjobban szolgál.

A magam részéről, mint a bányákkal és kohókkal állandó s jóformán kizárólagos összeköttetésben álló üzletember, félig technikus, félig iparos és kereskedő, aki magától csak annyit lát, hogy a dolog eddigi formájában nem jól megy, hogy a bányászat, amely az iparnak és közlekedésnek éppen úgy, mint a földművelésnek és honvédelemnek legfőbb erőforrása és segítő eszköze, nálunk nem tud zöld ágra vergődni, aki azonban ennek okait számos kudarccal járó bányavállalat körül szerzett tapasztalataim alapján mindig magában bányászatunkban, ásványkincseink elégtelenségében s hiányos minőségében kereste, — őszintén megvallva elbámultam azon a perspektíván, melyet előttem ez a cikk nyitott.

Hát persze, hogy úgy van!

Nem a hazai bányászatban van a hiba, hanem tisztára abban, hogy mindnyájan magára hagyjuk, kívánságaival, szükségleteivel senki sem törődik s önmaga egyrészt természetéből folyó szükségzettségéből, másrészt csekély számereje folytán nem képes az őt megillető helyet elfoglalni ebben az országban, ahol az öblös torok, amely mindig magának követel s nem hiába követel, századok iskolájában erősödött meg és nem enged mást szóhoz jutni a már inkább modern, de szintén elég eredményes könyökrohamokhoz pedig tréning kell, melylyel a mindig elfoglalt bányászok nem rendelkeznek.

De ha jól fölveszem, az iparos és kereskedő is csak ott tart, ahol a bányászok s bizonyos keserű ízt érez szájában, melytől szabadulni kíván, amikor hallja, hogy minisztereink és törvényhozásunk mennyi szép szóval fejlesztik az ipart s hogy egyszerűsíti azután a közigazgatás ezt a honmentő munkát!....

Amikor azonban tünődéseimben idáig jutottam, akkor láttam meg, hogy mennyire fején találta a szöveget a t. szerkesztő ur.

Önmagában nyilván egyikük sem mehet semmire, de vállalva mégis csak előretaszíthatnák egymás szekerét.

És itt fölbredt bennem a minden magyarban szunnyadó, többnyire azonban nagyon is éber politikus...

Itt van a nyitja a dolognak.

Ha a bányászok rászorultak a kereskedők és iparosok támogatására, hát mi tagadás benne, a kereskedőkre és iparosokra is ráférne a bányászok és kohászok támogatása.

Miután pedig a kereskedők és iparosok már kibontózták a lobogót, melyet közigazdaságunk legjobbjai vittek kezükbe, a legtermészetesebb volna, ha a bányászok is az alá sorakoznának.

A német Hansabund, mely az agrárius tulkapások s az ipar és kereskedelem elnyomása ellen csak nemrég alakult s ugyancsak szorongatja már a junkerreakciót, nemcsak hogy a bányászokat is egyesíti magában, de vezetőszeretpet is juttatott a bányászat kitünőségeinek.

Nálunk még a Hansabund alakulása előtt megindult az agitáció a kereskedők és iparosok választási ligájának megalakítására.

Ebben a ligában a hazai bányászok is igen jól elférnének s az a biztosítékuk mindig megvolna, hogy a kereskedők és iparosok megértik és méltányolni fogják kívánságaikat.

Álljanak hát a liga mellé, agitáljanak ők is a liga mellett s ha mindnyájan együtt leszünk, ha együtt fogunk haladni, lépéseink dobogását a magas politika csarnokaiban is meg fogják hallani, ha

pedig ajtó nem tárnak, élénkbe nem jönnek, hát be fogunk oda okvetetlenkedni.

Ha vállvetve haladunk, az ipar és kereskedelem, meg a bányászat érdekei fölött nem fognak határozhatni anélkül, hogy legalább meghallgatná az ország, hogy mi kell az iparnak, a kereskedelemnek, vagy a bányászatnak; nem vakok fognak a szinekről és süketek a muzsikáról felelőtlenül és kritikátlanul handabandázni s a mindenkori kormányok sem fogják többé arra használhatni azokat a bizonyos bányászkerületeket, hogy rokkant és le-tört politikusokat, vagy többé-kevésbé jónevű mágnásokat biztos mandátumhoz juttassanak, mert ott a liga fog jelölteket állítani s a liga tagjai iparosok, kereskedők és bányászok egyaránt kötelesek lesznek azokat szavazataikkal támogatni. Miután pedig ezekben a kerületekben csakis iparosok, kereskedők és főleg bányászok szavaznak s miután ott természetesen bányászokat kell majd tulnyomó többségükből folyólag jelölni, semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy a liga segítségével a bányászok is szóhoz fognak jutni, amikor az ő dolgukról lesz szó.

Használják fel tehát mindazok, akik erre hivatvák a körmöcbányai közgyűlést alkalmul arra, hogy szakítva az eddigi indifferentizmussal, a nagy számmal egybegyűlt bányászokat fölébresszék közönységükből s a kereskedők és iparosok választási ligája felé tereljék.

Mert szépek és hasznosak ugyan a szakbeli felolvasások, igen fontosak a bányászati és kohászati egyesület ügyei is, de hiába papolunk, hiába szónokolunk, azt csak az hallja meg, aki akarja. De a szavazatot, azt meg kell hallani azoknak is, akik nem akarják.

Errefelé terelje »A Bánya« a bányászokat; ott hamar találkozni fogunk s szó nélkül is megértjük egymást.

Egy iparos, aki kereskedő is.

* * *

A Bánya szerkesztője, ha már aposztrofáltatott, loyálisan mond köszönetet a személyét illető elismerő szavakért, bár úgy érzi, hogy ezek már csak azért sem illetik meg, mert ezideig még tízedrészt sem tette meg annak, amit megtenni kész a közérdekében.

A cikkben megpendített eszmére ezuttal nincs megjegyzése. Nem akarja magának arrogálni a feleletadás jogát. A cikknek helyet adott írójának előkelőségére, előadásának komoly, higgadt hangjára, fejtegetésének magvas voltára való tekintetből, mégis azt véli helyesebbnek, sőt ildomosabbnak is, hogy megjegyzéseiket ám tegyék meg azok, akikről szó van, t. i. bányászaink és kohászaink, akik végtére is egyedül hivatottak annak mérlegelésére és eldöntésére, akarnak-e tényezők lenni hazánk közgazdasági s általában közéletében, vagy sem?

Krónika.

Üzlet.

Aug. 16. Az amerikai *vaspiacon* állandó élénkség mellett folytonos javulás tapasztalható. A kereslet különösen az acélgégyártásra alkalmias árunál mutatkozik. — A porosz áll. vasutak igazgatósága elutasította a *káli-szindikátusnak* azt a kérelmét, hogy a káli kivitel érdekében az európai államokba — Magyarország és Ausztria kivételével, — irányuló szállítmányokat fuvardíj-kedvezményben részesítse.

Aug. 17. Az Egyesült államokban a délvideki *nyersvas* ára ismét emelkedett 50 c-tel. — A *hengerelt huzalok* kartelljét a feldolgozó művek szövetsége felszólította, hogy a kiviteli praemiumot emelje föl, mert a külföldön a verseny már veszteségesse teszi a kivitelt.

Aug. 18. Ausztráliában új *köszöntelepekre* akadtak. — Az amerikai *acéltröszt* sinrendeléseket már csupán a jövő esztendőre fogad el. — Az északfrancia *szénbányák* a kocsz árát 1—2 fr-ral leszállították.

Aug. 19. A *Stalwerksverband* elhatározta, hogy az év negyedik negyedében az eddigi árakat tartja fenn.

Aug. 21. A német *köszén-szindikátus* okt. 1-től tonnánként 1 Mk-val szállítja le a *kocsz* árát.

Aug. 23. Az angol *vaspiac* szilárd irányzatot mutat s a fogyasztók kényszerültek magasabb árakat fizetni, hogy szükségletüket fedezhessék.

Aug. 24. Az osztrák *köszénbányák* 6 fillérben állapították meg a téli áremelést. — A délnémet *vasművek* a *rudvas* árát 92 Mk-ról 95 Mkr-a emelték. — A clevelandi *vasművek* az acéllemezek és a *rudvas* árát, tonnánként 5 sh-gel emelték.

Aug. 26. Németországban a *rudvas* kereslete, mely már július közepén élénkebbé vált, azóta egyre javult s az árak, ha nem is mutatnak emelkedést, legalább állandóbbakká lettek s a pusztító versengés véget ért. — Amerikai vasutak 300.000 t *szén* rendelnek. Az építelvasak ára emelkedett.

Aug. 27. A porosz kincstár felsősziléziai *köszénbányái* a szept. 1-től érvényes téli árakat úgy szabták meg, hogy az ipari szén árát változatlan maradjon csupán a házi tüzelésre használt darabos, kocka- és l. dió-szén ára emelkedik tonnánként 50 pfeninggel. — A londoni *rézpiacon* a newyorki ijesztő ellanyhulás folytán nagy eladások voltak s az árak akárhány esetben 12 sh 6 d-vel hanyatlottak. A *cín* változatlan. — A *Grängesborg*-bányatársulat igazgatója kijelentette, hogy a svéd bányáknak akkora érekészletük van, hogy a sztrájk dacára teljesíthetik külföldi, különösen német szállításukat. — A német *köszén-szindikátus* a kocsz-árakra való szén árát okt. 1-től tonnánként 75 pf-gel leszállítja. — A felsősziléziai *köszénkonvenció* a nyugati és angol verseny folytán a Keleti tenger partvidékét és Szászországot az árak tekintetében szabadnak nyilvánította s ennek folytán ott 15 Mk-ig menő árendmények történtek. — A német *szénszindikátus* október 1-től tonnánként 75 pfeninggel szállítja le a *kocsz* árát.

Aug. 28. A hazai *vasüzlet* változatlan; a rendelések a legforgalmasabb, cikkekben is éppen hogy ellátják munkával a gyárat.

Aug. 31. A cseh *barnaszén* helyzete kielégítő; a most lejáró kötéseket az eddigi árakon újították meg s miután a szász és alsó-lausitzi bricket termelése előreláthatólag a most kezdődő üzleti évben emelkedni nem fog, nagyobb verseny híján jó üzletre számíthatni s csupán kocsihánytól kell tartani.

Vállalatok.

Aug. 18. A zwickai (Szászország) *köszénkerületben* új bányavállalat alakult a hártensdorfi telepek kiaknázására.

Aug. 19. *Ozokerit* r. t. cég alatt új vállalat alakul Tövis mellett fölfedezett ozokerit telepek kiaknására. — A *Raky*-féle fűrészvállalat 1908-ban 24.486 kor. veszteséggel zárta be mérlegét.

Aug. 21. A *Borsodi bányatársulat* szeptember 22-én tartja közgyűlését.

Aug. 24. A *Bismarck-Hütte* jövő tavasszal két új hengerművet állít fel.

Aug. 26. A körösmezei *petroleum*-furásokat állítólag a Wiener Bankverein fogja folytatni.

Aug. 28. A Prager *Eisenindustrie*-Gesellschaft alaptőkét 14 millió koronával készűl fölemelni.

Aug. 29. A *Szapári kőszénbánya* r. t. közgyűlése az alaptőkét az elsőbbségi kölcsön részvényekkel való kicserélése útján emelte.

Aug. 31. Németországban több *kohómű*, így a Hasper Eisen- und Stahlwerke és a Rombacher Hüttenwerke alaptőkét emelni készűl.

Egyesülés.

Aug. 17. Az osztrák *vaskartell* júliusban *rud-* és *alak-vasakban* 46.205 q, sineknél pedig 29.277 q-val kevesebbet szállított el, mint az előző hónapban.

Aug. 18. Párisban a francia gázgyárakban termelt *kokszt* eladására irodát állítottak

Aug. 19. A román Rogatni Romana *petroleum*-concern és a holland-román petroleum-társaság fuzója küszöbön áll.

Aug. 20. A *kálszindikátus* előkészületeket tesz az amerikai üzlet szervezésére. — A francia *alumíniumgyárak* kartellje egyelőre meghiusult. — A *Stahlwerksverband*nak ez idő szerint 300.000 t-val több megrendelése van, mint a múlt év ugyane szakában. Az eddigi árakat továbbra is fentartja.

Aug. 26. A német *rudvas*-kartell megkötésére irányuló tárgyalások ismét meghiusultak.

Aug. 31. A német *sárgaréz*-szindikátus szeptemberben feloszlik.

Statisztika.

Aug. 18. A cseh *barnaszénbányák* a folyó év első felében 655.146 (720.404) vagon szállítottak el; tehát 65.259 vagonnal kevesebbet, mint tavaly.

Aug. 20. Ausztriában a múlt évben 132 vállalat 13.875.000 t. *kőszén*et termelt (+ 24.962 t.) 68.477 munkással, 183 vállalat pedig 26.720.000 (500.000) t. *barnaszén*et 60.000 munkással.

Aug. 21. A belga *kőszénbányák* a folyó év első felében 11.559.745 (11.813.646) tonnát termeltek.

Aug. 24. Az Egyesült államok júliusban 118.277.503 amerikai font *nyerszén*et termeltek a júniusi 116.5 millióval s a múlt évi júliusban termelt 118.3 millióval szemben. — Belgiumban az év első felében 11.559 (11.813) millió t. *kőszén*et termeltek.

Bányajog.

Aug. 23. A porosz bányatörvény 1909. július 28-án kelt novelláját hivatalosan kihirdették s így a munkásellenőrökre vonatkozó határozmányok hat hónap alatt, a választmányokra vonatkozók egy év lefolyása alatt végrehajthatók.

Aug. 26. Az osztrák tartományok pénzügyeinek rendezése egyre égetőbb kérdéssé válik s Csehországban e célból az *ásványszénre* termelési adót, vagy kiviteli vámot akarnak kivetni.

Munkások.

Aug. 18. A Hirsch-Dunker-féle munkásegylet tagjainak száma 1908-ban 108.889-ről 105.633-ra csök-

kent, míg a szociáldemokrata „alter Verband“ vesztesége 75.183, vagyis 4%, a keresztény egyesülésé 23.881, vagyis 8-3%.

Aug. 21. Pittsburgban a sztrájkoló munkások a Steel Car Co. műveit támadták meg, úgy hogy katonai karhatalmat kellett alkalmazni s négy halott és husz súlyosan sebesült maradt a harc helyén.

Aug. 23. A Pressed Steel Car Co. sztrájkoló munkásai folytatják kihágásaikat s ujabban ismét összetűztek a katonasággal, mely fegyverét használta. Négy rendőr és négy munkás meghalt, hatvanan megsebesültek.

Aug. 26. A Pressed Steel Car Co. műveire kihirdették a statáriumot.

Aug. 27. A Pressed Steel Car Co. művein munkába állt 500 sztrájkoló közül 200 a rossz bánásmód és ellátás miatt beszüntette a munkát s valószínűleg a többi is sztrájkolni fog.

Balesetek.

Aug. 27. A Magyar *kőolajipar* r.-t. gázrobbanás történt, melynél több munkás megsebesült.

Aug. 28. Pen-y-Graigben (Cardiff mellett) a Naval Colliery Co. egyik aknájában a szállítóvas leszakadt s a benne levő 28 munkás közül 5 meghalt, 23 megsebesült.

Aug. 29. Dornbrovoban (Sosnowice mellett), a Janbányába betört a víz és 26 munkás menekülését elzárta, úgyhogy valószínűleg halálukat lelték.

Vegyesek.

Aug. 16. A Prager Eisenindustriengesellschaft vezérigazgatóját, Kestraneket a prágai csőszállítás ügyében való fellépéseért Oderfurt városa egyhangulag diszpoigrává választotta.

Aug. 17. Két állítólagos bankigazgató nem létező bányák részjegyeivel nagy csalásokat követett el Berlinben s 1.200.000 márkával károsította meg a bennük bizókat.

Aug. 21. Az *anchyortomiasist* csaknem teljesen leküzdötték a rajna-westfáli kerületben; míg 1904-ben 13.861 volt a megbetegedések száma és 1000 bánya-munkásra 49 esett, 1908-ban már csak 1171 megbetegedés történt (3%).

✂ HAZAI HIREK ✂

A B. és K. Egyesület ezidei közgyűlése szeptember 18-án lesz *Körmöcbányán*.

Miniszteri elismerés a Földtani Intézetnek. Ebben az esztendőben ünnepelte a m. kir. Földtani Intézet fennállásának negyvenéves jubileumát, rendezvén ebből az alkalomból nemzetközi agrogeológiai kongresszust. A jubileummal kapcsolatban az intézet népszerű kiadványainak sorozatában megjelent a „Vezető a m. kir. Földtani Intézet muzeumában“ címmel a megbecsülhetlen tudományos értékű muzeum ismertetése, melyet az igazgatóság bemutatott Darányi földmívelésügyi miniszternek. A műről L.punk egyik előző számában dr. Papp Károly királyi osztálygeológus irt ismertetést. A jubileum, valamint a munka megjelenése alkalmából Darányi miniszter leiratot intézett az intézet igazgatóságához, melyben meleg elismeréssel adózik az intézet négy évtizedes munkásságának, kiemelvén, hogy e hosszú idő alatt a tudomány, a hazai gazdasági élet fejlesztésére a

kiváló vezető egyéniségek s az intézet személyzete minő megbecsülhetlen munkát végzett. Megemlékezik a miniszter leiratában arról az érdeklődésről, melyet a király az intézet iránt látogatásával is tanúsított s kiemeli, hogy a király nagy örömet érzett, hogy az általa szervezett alkotás harminc év leforgása után méltó oklevelet kaphatott a magyar kormány, a törvényhozás gondozásából. Kiemeli a miniszter leirata Semsey Andor fejedelmi áldozatkészségét, melylyel az intézetet feladatainak megoldásához közelebb vitte. Majd az intézet volt igazgatóinak becses munkásságát részletezi a miniszter s örömet fejezi ki afelett, hogy a nagymultú és nagyjövőkű intézet élére Lóczy Lajost lehetett meghívni, akinek neve, multja és tudása biztosíték az intézet haladására. A miniszter újból melegen üdvözlővén a jubileum alkalmából az intézet igazgatóságát, további lankadatlan munkához kitartást, elismerést és sikert kíván. Lóczy Lajos igazgató a miniszter leiratát az intézet valamennyi tagjával közölte s azt belefoglalja az intézet 1900. évi jelentésébe.

Osztrák kormány küldöttei a pécsi ipartelepeken. Az osztrák kormány magyarországi tanulmányutra küldötte ki Almayer Beck Alajos bárót, cs. és kir. kereskedelmi titkárt, a volt osztrák miniszterelnöknek, Beck Wladimir bárónak, fogadott fiát és dr. Fiedler Ödönt, a bécsi konzuli akadémia ismert tanárát. A pécsi ipartelepeken Borbély Gyula pécsi iparfelügyelő kalauzolta őket. A látogatókat meglepte a magyar ipartelepek modern berendezése. Két napot töltöttek Pécsen, sorra látogatták a Zsolnay-féle keramiai, a Littke-féle pezsgő- és a Hamerli-féle keztyűgyárat, majd a dunagőzhajózási társulat *szénbányatelepeit* tekintették meg, ahol különösen sokáig időztek. Ez a látogatás némiképp az osztrák kormány szénakciójával is összefüggésben van. Látogatást tettek a pécsi iparfelügyelőségénél is, hol a hazai ipari viszonyok és munkásvédelmi kérdések iránt érdeklődtek. Az osztrák látogatók a látottak és tapasztaltak felett elismerésüket és megelégedésüket fejezték ki. Pécsről folytatták tanulmányutjukat, melynek eredményéről felsőbb helyre tesznek jelentést.

„Una“ szénipar. Zágrábban „*Bosansko dioničarsko društvo za industriju ugljena Una*“ céggel új bányarészvénytársaság alakult. A társaság részvénytőkéje 3.000.000 korona, mely összeg 15.000 darab bemutatóra szóló 200 koronás részvényre oszlik; egyelőre csak 10.000 darabot bocsátottak ki. Az alapítók, ugymint: Anton Schwarz, Margareta Schwarz, dr. Guiseppe Lovisoni, Gemma Lovisoni, Ivan Schwarz, Ortensia Peteani, Marko Kohn, Stanko Marjanović és a „Dioničarsko društvo za rudarstvo i vrtknje“. (Bányászati és furási részvénytársaság) a bekebelezett jogok és bányák ugymint a Lješljani és Devetski községekben, valamint a Novi-bosanski járásban levő bányavállalatok ellenében, melyek egy Norestern I. nevű bányatelekből és névszerint felsorolt 37 védmezőből (Schutzfelder) áll, kapnak: ellenérték (aport) gyanánt 9900 darab à 200 korona részvényt 1.980.000 korona névértékben; továbbá készpénzben 20.000 koronát és pedig az alapszabályokban minden alapító részére névszerint megállapított arányban elosztva. A részvénytársaság célja szénbányavállalatok

nyitása, beszerzése és kihasználása; kőszén- és bányatermék-kereskedés saját és idegen számlára; vasuti vállalatok építése és üzeme, amennyiben ez a társaság céljaira szükséges; szénbányászati iparágak alapítása és ingatlanok beszerzése, amennyiben ezt a társaság érdekei megkívánják.

E legújabb szénbányavállalat keletkezésén örömmünket fejeznők ki, ha nem 20 ezer korona tényleges befizetéssel alakult volna. Ugyan mit akarnak kezdeni az alapítók 20 ezer koronával? Másrészt aggályunk is van az irányban, hogy a magyar szt. korona területén keletkezik egy részvénytársaság, mely cégét horvátul, szerbül, németül, olaszul, franciául sőt még törökül is bejegyezteti, csak éppen magyarul nem.

Megvont bányajogositvány. A magyar bányajog rendelkezései között tudvalevően van egy intézkedés, amely arra kötelezi a bányatársulatokat, hogy a nekik adományozott bányaterületeket állandóan műveljék és a bányászatot folytassák. Amelyik bányatársulat ennek a rendelkezésnek nem felel meg, attól az illetékes bányakapitányság megvonhatja a jogositványt. A zalathnai m. kir. bányakapitányság most közhírré teszi, hogy a *Szt. István lá Tufe* cégű bányatársulat Hunyad megye körösbányai járásában, Cebe községben, a Gyálu-Cigánului hegyen fekvő István nevű bányát huzamosabb ideig merőben elhanyagolta, üzemen kívüli állapotban hagyta. Ezért, miután az üzembevétel iránt kiadott bányahatósági felszólításra a tulajdonosok nem hederítettek, a következetes üzemhanyagolás miatt az általános bányatörvény 243. §-a alapján a jogositvány elvonását a bányakapitányság kimondotta és könyvi kitértését jelen határozat jogerőre emelkedésével foganatosítja. A bányászatot megszerző szándékozók ebbeli zárt vételajánlataik 1909. évi október 15-ig a zalathnai m. kir. bányakapitányságnál tehetik meg.

A tatai bányászat fejlődése. A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat tatai bányászata szép fejlődést mutat a lefolyt 1908. évben. Tisztán tatai telepeinek termelését véve számba, 14.713.000 q szenet termelt az 1907-iki 13½ millióval szemben. Ez az erős lendület folyik abból a jól átgondolt közgazdasági felfogásból, amely jellemzi a Mák. igazgatóságát, melyben kitűnő közigazdák és erős kereskedelmi érzékkel bíró férfiak ülnek. Előállított még a tatai bányászat 471.150 q sajtolt széntéglát (brikettet). Ezen termelvények pénzértéke a helyszínén 20.359.728 K 50 fillért tett ki.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat tatai bányászata az elért szép eredményt elsősorban ama befektetéseknek tulajdoníthatja, melyeket az utóbbi két évben Tatabányán létesített. A főtelepen a lefolyt évben is újabb, jelentékeny befektetési munkálatokat fejezett be. A 6000 lóerőre berendezett új központi villamos erőtelepet a bánya üzembehelyezte s e mű a legteljesebb megelégedésre működik. Befejezte továbbá a bánya az elmúlt évben a „VIII“ aknák (szállító

és légakna) lemélyítését és felszerelését, úgy, hogy ezen telep már a folyó évben a széntermelésben szintén részt vesz. A tatabányai telepen a múlt évben teljesített nagyarányú befektetési munkálatokon kívül a társulat újabb 50 munkásházat emelt egyenként 6 munkáscsalád részére, továbbá több tisztviselői és altiszt lakóházat, egy élelmezési épületet. Az iszap tömődékelési berendezést is jelentékenyen fejlesztett a bánya és a legtöbb aknába a szállító- és szivattyuberendezéseket is megfelelően bővítette.

A pécsi kőszénbányák bérlete. Hirt adtunk annak idején arról, hogy Pécs városának arról az elhatározásáról, mely szerint a tulajdonát képező kőszénbányák hasznosítása céljából áriejtést hirdetett azok bérbeadására. A bérletre egyetlen reflektáns akadt *Kornis Károly* gróf, az agilis bányavállalkozó személyében, akinek Pécs városa bérbe is adta bányáit. Most Pécsről azt jelentik lapunknak, hogy a napokban érkezett le a városhoz a belügyminiszter rendelete, amely a határozatot jóváhagyja és így a város tanácsa fölszólította Kornis grófit, hogy a bányát átvegye és szerződés szerű kötelezettségeit teljesítse. Gróf Kornis, hir szerint, Pécssett részvénytársági alapon nagyobb szabású bányászatot fog berendezni.

Bányaszerencsétlenség. A sajkókazinc-herbolyai kőszénbányában *Gulyás János* bányamunkás szénfejtés közben leesett egy 6 méter magas állványról és életveszélyesen megsebesült.

Uj mésztermelő részvénytársaság. Berettyóvígyi fa és mésztermelő rt. cég alatt új mésztermelő vállalat létesült félmillió korona alapítékkel Budapesten. A vállalat igazgatóságában helyet foglaltak: dr. Eisler Zsigmond, Vadnai Géza, dr. Váradi Szabó János és mások.

A Ratkovica-szénbánya felszámolása. A ratkovicai szénbánya r.-t. tudvalevőleg felszámol. Mint értesülünk, most a legmesszebbmenő teljhatalmat kapta a felszámoló arra, hogy a társaság bevételeit s egész vagyonát vagy annak egy részét bármely fennálló, vagy alapítandó társaságnak engedményezze.

Uj cementárugyár rt. Szatmárótt. A szatmári faipari és cementárugyár rt., amely a Kósa Bertalan-féle cementgyárat és faipari telepet vette át, a minap tartotta Szatmárótt alakuló közgyűlését. Az igazgatóság tagjai lettek: Német Elemér földbirtokos Győrtelek, Spitz Dezső nagybirtokos N.-Ecsed, dr. Jékey László nagybirtokos Géderjén, dr. Lengyel Alajos ügyvéd, Péchy László főszolgabíró Mátészalka, Kósa Bertalan.

Magyarország kőszénkivitele Szerbiába. Óriási kőszénbehozatalunk mellett a szomszéd államokba irányuló szénkivitelünk évről-évre jelentős emelkedést mutat. Így Szerbiába Magyarországból és Ausztriából 103.004 métermázsa 235.921 dinár értékben (előző évben 69.396 métermázsa 188.596 dinár értékben). A magyar és osztrák statisztika kimutatása szerint 117.833 métermázsa 205.419 korona értékben. Németországból Szerbiába 11.953 métermázsa kőszénét vittek be 35.975 dinár értékben. Kokszt 8.160 métermázsa érkezett Magyarországból és Ausztriából 367.752 dinár értékben (az előző évben

58.387 métermázsa 217.250 dinár értékben), a magyar és osztrák statisztika kimutatása szerint 97.141 métermázsa 296.280 korona értékben, Németországból 120.874 métermázsa 679.950 dinár értékben. Brikett Magyarországból és Ausztriából 3.798 métermázsa érkezett 18.104 dinár értékben (az előző évben 319 métermázsa 880 dinár értékben), a magyar és osztrák statisztika kimutatása szerint 3.272 métermázsa 5.443 korona értékben, Németországból 24.111 métermázsa brikettet vittek be 48.000 dinár értékben.

Mennyi szenet szállít a kassa—oderbergi vasut?

A kassa—oderbergi vasut folyton emelkedő szénformáról az alábbi statisztikai adatok nyújtanak tájékozást. Ez a vasut ugyanis 1872-től az 1908. év végéig az években az alábbi mennyiségű szenet szállította:

Év	Tonna	Év	Tonna	Év	Tonna
1872	172.868	1890	1,061.659	1902	1,632.341
1878	348.724	1892	1,262.850	1903	1,678.641
1880	373.619	1894	1,395.956	1904	1,576.594
1882	497.791	1896	1,585.794	1905	1,630.028
1884	770.074	1898	1,748.884	1906	1,924.788
1886	739.180	1900	1,641.046	1907	2,289.304
1888	876.274	1901	1,735.393	1908	2,142.763

A magyar bánya- és kohóalkalmazottak száma.

Amikor a magyar bánya- és kohóvállalatokat azzal szokták támadni, hogy nem fordítanak kellő figyelmet üzemeik fejlesztésére, nem termelnek annyit, amennyit kívánnak, a támadók nem számítanak egy körülménnyel: a munkáviszonyokkal. Ez pedig erősen belevág ebbe a kérdésbe, sőt anélkül megoldani nem is lehet. A bánya- és kohászvállalatok egyre panaszkodnak, hogy nincs elegendő munkásuk s azért nem tudnak az üzem teljes kihasználására gondolni. A magyar munkás itthon nem szívesen dolgozik a bányában. Inkább kivándorol és Pennsylvania bányáiban és egyebütt rója le éhbérért napi munkáját. Mert a magyar munkásnak odakint sem jut a jobb, a jólétezőbb munkából; mert a kivándorolt magyar munkás nem képzett a szakjában, legalább is nem abban a mértékben, amint az kívánatos volna. A magyar munkást nem képezik tovább, nem oktatják ki alaposan a mesterségére. Persze, ennek káros következményei az üzemekre háramlanak. A képzett, jó munkás nem hagyja el a helyét, az ott maradhat egy helyen, ameddig magától el nem kívánczik. A baj ott van, hogy a mai viszonyok mellett nem tudunk elegendő számú munkást a bányászat- és kohászat számára nevelni. Itt fekszik előtünk a statisztika az 1909. év első feléről, amelyből érdekes dolgokat tudhatunk meg. A magyar bányászat- és kohászat a folyó év első negyedében 67,912 embert foglalkoztatott, beleértve az összes alkalmazottakat, míg a második évnegyedben már 75,452 alkalmazottal foglalkoztatott. A bejelentett adatok szerint a folyó idényben a termelés akadálytalan ellátásához 75,996 munkás kell, míg ha az üzemnek teljes kihasználása határozatná nek el, összesen 84,241 munkásra volna szükség. Tehát tizezer munkással több, mint amennyi ez idő szerint a bányászatnál- és kohászatnál foglalkoztatott. Tizezer munkás nem is sok. De honnan vegyük, amikor nincsen. Amikor a magyar munkás itthon nem nagyon töri magát a munka után s az állam és a vállalatok nem arra töre-

kednek, hogy bányá- és kohómunkás generációt emeljen a jövő számára. Az osztrák kormányra erre irányuló intézkedését az illetékes tényezők figyelmébe ajánljuk. A munkásmegtartás alapfeltétele a munkásnevelés és a munkástovábbképzés. Ezt kell lehetővé tenni nálunk is s akkor a hazai bányászati- és kohászati nem fogja meg-sínyleni a munkáshiány következményeit.

Helios automobil forgalmi rt. céggel részvénytársasági alagra fektették Budapesten az V., Bálvány-utca 12. szám alatt lévő Helios-Garaget, amelyet nagy szakavatoltsággal vezetett eddig is Reiman Gyula igazgató. A részvénytársaság 250.000 K alaptőkével alakult meg és foglalkozni fog az automobil-üzlet minden ágával. E célra a részvénytársaság több külföldi automobilgyár képviselőjét már megszerezte, többek között a Büssing-féle teherautomobilgyárét, amely egyike a legjelesebb gyáraknak a kontinensen. Az igazgatóságba beválasztottak: herceg Windisch-Graetz Lajos, gróf Szapáry László, Reiman Gyula (vezérigazgató) és Auspitz Vilmos. A felügyelő-bizottág tagjai Pager Artur, Prókai Antal, Hegyi Jenő és Kalotai Armin. Ügyész: dr. Murányi Ernő. Reiman Gyula vezetése ily előkelő és tőkeerős csoport élén biztos garanciája e rt. felvirágzásának.

Ezek a tehergépek különben beigazoltan a legjobbaknak bizonyultak a bányák nehéz terepviszonyai között.

Szénforgalom. A m. kir. államvasutak vonalain mentén fekvő kőszénbányák az augusztus hó 15-től augusztus hó 21-éig terjedő héten, öt munkanap alatt, összesen 9075 kocsirakomány szenet adtak fel, 2675 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten, ellenben 421 kocsirakománnyal többet, mint a múlt év hasonló (augusztus 16-tól augusztus 22-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 1512 vasuti kocsit raktak meg; 446 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A Prágai vasipar társaság, mint már jelentetük, fölemeli alaptőkéjét. A tőkezsaporításhoz az alkalmat és módot az adja, hogy a cseh bányatársaság a múlt hónapban kimondotta a felszámolást és véglegesen beleolvadt a prágai vasipartársaságba, amely eddig is egyedüli részvényese volt a cseh bányatársaságnak. — E társaságnak felszámolása alkalmából a cseh bányatársaságnak 5·2 milliónyi és a volt Ruoff-kohónak 2·15 milliónyi elsőbbségi kötvényeit mind kisorsolták és ezt az összeget már most, a prágai vasutársaságnak 1910 január 1-én vissza kell fizetni. Noha sok mindenféle mód van arra, hogy ezt az összeget a társaság beszeresse, mégis a tőkefelemelést választják a tőke beszerzésére. De a prágai vasipartársaság távolról sem elégszik meg azzal, hogy ezi a 7·35 millió K-t szerezzék be új részvények kibocsátásával, hanem fel fogja használni az alkalmat arra, hogy jóval több részvényt bocsásson ki. Az ürügy megvan erre, mert hát a prágai vasipartársaság Klادنoban egy új szénaknát akar furatni. továbbá a cseh bányatársaság felszámolása is pénzbe kerül.

A világ aranytermelése. Az aranytermelés az idén érte el a legnagyobb rekordot. A délafrikai aranybányák termelése oly óriási nagy, mint aminőre soha-

sem számítottak. De a többi aranytermelő országok termelése is óriási mértékben szaporodott, különösen az Egyesült-Államokban, Kanadában és egyes ázsiai területeken. Egyedül csak a hajdan oly gazdag ausztráliai aranybányák termelése apadó, noha még mindig igen jelentékeny. A washingtoni kincstári becslések szerint a világ aranytermelése az első félévben, összehasonlítva az előző két év első felének termelésével, a következő volt:

	1909	1908	1907
	e l s ő f é l é b e n		
	millió dollárokban		
Afrika termelése	85·438	80·470	73·669
Ausztrália termelése	31·770	33·902	35·039
India	4·990	4·950	4·940
Egyesült-Államok termelése	49·000	48·157	45·217
Más országok	48·000	47·629	46·835
a világ összes termelése	219·198	215·108	205·700
A jegybankok (január 1-én	3883·956	3533·390	3347·018
aranykészlete (július 1-én	4017·447	3726·920	3445·014
a bankok aranyszaporulata	+133·489	+193·530	+97·996
a szabad forgalomba átmenet	85·707	21·578	107·704

Tehát a világ aranytermelése az első félévben 921 millió dollár volt, vagyis kerek 1100 millió K. Az aranytermelésnek tulnyomó része a jegybankokba vándorolt és ez az oka a világ jelenlegi pénzhiányának. Az egyes államok szerint a legtöbb arany az Egyesült-Államokban van, vagyis 1613 dollár, második helyen áll Németország 1044 millióval és csak azután jön Franciaország 976 millió dollárral, Oroszország 917, Anglia 565 millió dollárral és mindjárt ezután következik Ausztria-Magyarország 303 millió dollárral. A jegybankok aranykészlete azonban másként oszlik meg, mert itt első helyen a francia bank áll jelenleg (szept. 2.) 3689,414.000 frankkal, az angol bank aranykészlete 40,197.000 font sterling, a német birodalmi banké 809,504.000 márka, míg az osztrák-magyar bank aranykészlete jelenleg 1367,698.429 K.

✂ TALÁLmányok ✂

A kotrógép és alkalmazása a szénbányászban. Irta Wilhelm H. mérnök. Minthogy gyakorlatom alatt már többször tapasztaltam, hogy a kotrógépéről és működéséről még a szakkörökben is vajmi keveset tudnak, azt hiszem nem lesz céltalan, ha megkísérlem annak rövid ismertetését: Mint ismeretes, a kotrók két-félék: uszó- és száraz kotrók. Az uszókotró nagyjában egy uszályhajóhoz hasonlít és vedrek segítségével hínokot és agyagot szed ki a szabályozandó folyammedrekből, alkalmas fogókkal felszerelve pedig a nagy kövektől tisztítja meg a medret. A szárazkotró már külső alakjára nézve is lényegesen eltér az uszókotrótól. Sinken szállítható, főalkatrészei a kazán, a szállítómu s a veder irányító. A kotró teljesítménye nagyban függ a gépezet erősségétől, de tekintettel kell lenni

arra is, hogy minő anyag kotrására használjuk. Így homok és egyéb könnyű anyag kotrásánál nagyobb a teljesítő képessége, mint tömörebb, nehezebb anyagoknál. A kotró üzeme kétféle. Vannak villamosüzemre berendezve kotrók és kézi üzemre alkalmas gépek. A szénbányaüzemekben csak a gőzüzemű kotró jöhet tekintetbe.

Engedélyezett szabadalom. 45578. lajstromszám. Flottmann Heinrich mérnök Herneben. — Átváltószervezet követőgépek számára. XII/f. oszt. 1907. nov. 29. (Kép.: Keleme:.)

✂ ÜZLET, SZÁLLÍTÁSOK. ✂

A török bányák bérbeadása. A török földművelésügyi és bányügyi miniszterium a jövő év január hó 13-án bérbe szándékozik adni ólom, arany és ezüstbányáit. Rézbányáit április 13-án adja bérbe.

A Hutter József részvénytársaság szappangyárnál májustól nagyobb megrendelést eszközölt egyik legnagyobb bányavállalatunk. A gyár t. olcsó kézmosó szappan mellett egy speciális, barnaszínű bányaszappant is állít ujjában elő, amely úgy látszik, kitűnően bevált. Ártó anyagokat absolute nem tartalmaz, száraz és sokkal kiadóbb, mint az eddig használt szappangyártmányok.

Köszénzállítás. A budapesti „Vakok Intézete” számára a *Rockstroh M. V. I. r.* porosz szén (richthofeni) szállítására 3 kor. 50 fillér egységáron, I. r. legszesz pirszen koks szállítására pedig 4 kor. 20 fillér egységáron nyert megbízást. — A szegedi kir. ítélőtábla részére 1910. évben szükséges 267 mm. kockaköszén szállítására *Schweiger Miksa* szegedi tűzfa-, szén- és kokszyagykereskedő kapott megbízást 3 korona 90 fillér egységáron.

Cserépszállítás. A M. Á. V. munkaházainak cserépfedési munkálatait illetőleg a cserépszállítást különböző egységáron a *Bohn M. és Társa* nagykikindai cserépgyáros vállalta el.

2420. szám.

Pályázat.

Az alulírott m. kir. főbányahivatal alá tartozó helybeli m. kir. bányaművezetőségénél, illetve a rónaszéki és aknasugatagi m. kir. sóbánya hivataloknál a kerületi sótermelési altisztek létszámában három m. kir. intézői és két I. oszt. altiszti állás töltendő be.

Az intézői állásokul egyenkint évi egyezerkétszáz (1200) korona fizetés, évi kétszáz (200) korona személyi pótlék, természetbeni lakás; vagy annak hiányában évi háromszázhusz (320) korona lakbér, évi harminc (30) m³ tűzifa és évi ötven (50) kgm sójárandság, — az I. oszt. altiszti állásokkal pedig egyenkint évi nyolczszáz (800) korona fizetés, évi kétszáz (200) korona személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában évi egyszázhatvan (160) korona lakbér, továbbá évi huszonnégy (24) m³ tűzifa és ötven (50) kgm sójárandság élvezete van egybekötve.

A fentebb jelzett állásokra pályázóktól általános-ságban megkívánatik a bányaiskola jó eredménnyel történt elvégzésének igazolása, erős, egészséges testi szervezet, teljes gyakorlati jártasság a sóbányászati, sókezelési és irodai teendőkhöz és a hivatalos magyar nyelvnek szó- és írásban való tökéletes bírása, azonban ugy az intézői, mint az I. oszt. altiszti állásokra már államszolgálatban álló m. kir. gépkezelő altisztek, illetve segéd altisztek is pályázhatnak.

Pályázók felhivatnak, hogy a sajátkezüleg irt s egy (1) koronás bélyeggel ellátott s az alulírott m. kir. főbányahivatalhoz címzett pályázati kérvényeiket szolgálati és minősítési táblázattal, esetleg más hiteles okmányokkal felszerelve előjáró hatóságuk, illetőleg az illető vármegye vagy város főispánja útján jelezve pályázati hirdetményének a pénzügyi közlönyben történt megjelenésétől számítottól két (2) héten belül az alulírott m. kir. főbánya hivatalhoz, annyival is inkább pontosan nyújtsák be, miután az elkészve beérkezett, valamint a szabályszerűen fel nem szerelt pályázati kérvények tekintetbe vételni nem fognak.

Államszolgálatban nem álló pályázók testi alkalmasságukat közhatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

Aknaszlatinán, 1909 augusztus 28-án.

Magyar királyi főbányahivatal.

(B. 161/87.)

(Utánnomás nem díjazatik)

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít; védjegy és mintaoltalmat kieszközöl az összes

államokban **PATAKY VILMOS** hites szabadalmi ügyvivő Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Saját szabadalmi irodák a külföldön: BERLIN W. Leipzigerstrasse 112.

PARIS, 58. rue Lafayette, AMSTERDAM, Kaisersgracht 209. (B. 29/89)

Telefon 89—22.

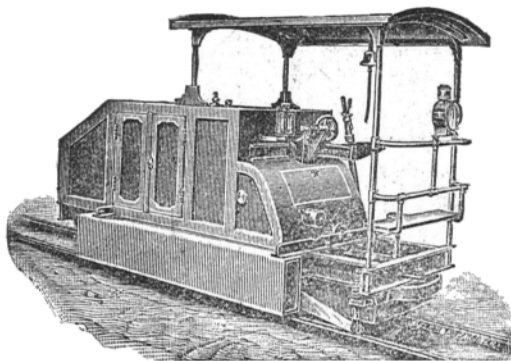
LANGEN

& WOLF

motor-gyára

BUDAPEST, VI.,

Váci-körút 59.

(B 158/35)

Saját gyártmányu „OTTO“-féle benzin lokomotivok kiválóan alkalmasak mindennemű BANYA-, mezei- és közuti vasutakra.

Sokkal olcsóbb, mint ló vagy villamüzem.

Több mint 450 lokomotiv üzemben.

Benzinmotorok, szivógázmotorok és négyütemű nyers-olajmotorok.

1909. évi 2221. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A szélaknai m. kir. bányahivatal 820 q. és a körmőbányai m. kir. bányahivatal 250 q. összesen 1100 q. 1909/10. évi zabszükségletét versenyárgyalás útján kívánja beszerezni.

A szállításra vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat közvetlenül vagy posta útján a szélaknai m. kir. bányahivatalhoz Hegybányán folyó évi szeptember hó 18-án délután 5 óráig nyújtsák be annál inkább, mert a későbbben beérkezett ajánlatok tárgyalatni nem fognak.

Az ajánlatok évenként szabályszerűen átírt 1 koronás bélyeggel látandók el, a borítékon „Ajánlat zabszállításra” felirással pecséttel lezárt sértetlen borítékban nyújtandók be s az ajánlathoz 1 kgm zabmustra is csatolandó.

Az ajánlatban kijelentendő, hogy a szállításra felajánlott tiszta zab hektoliterenként legalább 44—45 kgr. súlyu, az egység és összár pedig métermázsára vonatkoztatva számokkal és betűkkel kiirandó, megjegyezvén, hogy az egység és összár közötti eltérés esetén irányadó lesz az összár.

Ajánlattevők kötelesek a szállításra felajánlott zab értékének 5%-át bánatpénz fejében a selmecbányai m. kir. bányakerületi főpénztárnál, esetleg más hazai állampénztárnál (adóhivatalnál) készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, — hivalkozással ezen hirdetés számára, — letenni és a letétről szóló igazolványt, vagy közjegyzőileg hitelesített másolatát, esetleg a postai feladóvenyét, az ajánlathoz csatolni. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

Az ajánlatban, a bánatpénz letételére hivatkozva kijelentendő, hogy ajánlattevő a kiírási miveletet ismeri és annak összes határozmányait magára kötelezőknek elfogadja.

Ezen hirdetéshez tartozó részletes szállítási feltételek, nemkülönben a szabályszerűen összeállított ajánlati minta a kir. bányahivatal hivatalos helyiségében és hivatalos időben bármikor megkaphatók, esetleg kívánatra posta útján is megküldhetőek.

A benyújtott ajánlatok folyó évi szeptember hó 20-án délelőt a kiíró kir. bányahivatal tanácstermében, az e célból kijelölt bizottság által fognak felbontatni, hol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlattevők, ajánlataikkal azoknak felbontásától számított 30 napig maradnak kötelezettségben, a hivatal pedig fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott árakra, szabadon választhasson, esetleg valamennyit el is vethesse.

Hegybánya, 1909. évi augusztus hó 21-én.

Szélaknai m. kir. bányahivatal.

(B. 160/37.)

Max Reinsch

bányavállalkozó

Rybnik (Porosz-Szilézia.)

Elvállalja keresztjára tok, alagutak építését, áttöréseket és aknamélyítéseket

gépi, avagy kézi üzemmél, saját személyzetével

===== Jó referenciák. =====

Mélyfurások bármely rendszer szerint.

Szállít

kompresszorokat, furó- és réselőgépeket.

(P. 159/35)

800 sz-hoz/á. sz. b. közp. ig.

Pályázati hirdetmény.

A vrđniki, áthelyezés esetében bármely más állami kőszénbányahivatalnál üresedésbe jött segédmérnöki állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással évi 2300 K fizetés, megfelelő lakpénz, illetve természetbeni lakás és ez utóbbi esetben évi 200 K fűtési átalány, valamint megfelelő mellékjándóságok élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy pályázati kérvényeiket felettes hatóságuk útján az állami szénbányák központi igazgatóságához (Budapest, I. ker. Vár, pénzügyminiszterium) folyó évi szeptember hó 20-ig nyújtsák be.

Állami szolgálatban nem állók kérvényeiket az illetékes főispán, Budapesten a főpolgármester útján tartoznak benyújtani és ezen kérvényezőik magyar állampolgárságukat, megszakítás nélküli előéletüket, végzett tanulmányaikat és a kért állásra megkívánt testi alkalmatosságukat igazoló okmányokat, illetve közhatósági orvosi bizonyítványt tartoznak kérvényükhöz mellékelni.

Budapest, 1909. évi szeptember hó 2-án.

B 162/37.

Keresünk egy ügyes bányászt, ki kisebb fölméréseket önállóan végez, szépen rajzol és rondul ír. Bányaiskolai végzettség nem okvetlenül kívántatik. * Fizetés megegyezés szerint. * Czim a kiadóhivatalban. ....

(B. 150/35.)

Megkezdett óriási kiterjedésű

lignitbánya

feltárására társat keresünk (a bánya esetleg szabad kézből eladó.) Továbbá kitűnő minőségű

fényes szén

feltárási munkálataira is társulnánk. Felvilágosítás kapható „A Bánya” kiadóhivatalában.

(B. 143/38.)